

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita B. Francisci Xaverii

Torsellini, Orazio

Coloniae Agrippinae, 1610

XI. Comitas grauitati iuncta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42323

CAPVT XI.

Comitas grauitati iuncta.

AD salutem porrò hominum procu-
randam vel plurimum valebat gra-
uitati iuncta comitas: quæ virtutes spe-
cie dispares ita in illo copulabantur, vt,
neutra quicquam detrahente de alterius
vi, idem & grauissimus esset, & suauissi-
mus. Quippe incredibilis quædam in
Xaerio, vt supra ostēdi, comitas ex vul-
tu, gestu, sermone, consuetudine facilè e-
minebat, quæ à natura insita, à Deo cu-
mulata, quemuis facilè caperet, teneret-
que. Mira in ore hilaritas, in congressu
facilitas, in consuetudine vsuq; suauitas.
Aspectus adeò iucundus, vt ægris sola-
tium, valentibus lætitiā afferret. Itaq;
sæpe vsu venit, vt multi Sociorum nulla
alia de causa viferent eum, nisi vt cælesti
illo aspectu exhilarati, ad beatæ vitæ stu-
dium, illius eximiæ alacritatis ardorisq;
cogitatione accenderentur. Nunquam
enim tristes aut languentes ab eo rece-
debant, quoties haurire potuerant ipsius
alacritatem, & tanti animi spiritum. Exi-
mia verò vultus ac sermonis iucunditas
malos iuxtà ac bonos, summos æquè &
infimos pelliciebat: adeoque cunctorum

*Aspectus
Xaerij
visentibus
iucundus.*

tenebat animos, vt eos, quocunque liberet, impelleret: nihil à quoquam postularet, quamuis magnum arduumque, cuius non facili negotio fieret compos. Porro salubres sermones, ne satietatē afferrent, magnā solertiā condire, miraque varietate miscere consuevit. Astrologiæ Philosophiæque Franciscus erat peritissimus. Quocirca quoties iter faceret, leuando viâ radio, sermones identidem de cœlestium orbium astrorumque motibus inferebat. Lunæ Solisque defectiones multo ante prænunciabat. Rursus causas exponebat eorum, quæ in cœlo mundoque admirabilia fieri videmus, quæ grādinis, pruinæ, niuis, pluuiæ origo: vnde nubes, nebulæ, venti, tonitrua existant: quæ vis æstus maritimos ac freta cieat. Adiciebat cætera generis eiusdem, quæ plurimum vt admirationis, sic iucunditatis habent: eaque demum referebat ad Dei cultum metumque. De his igitur tam peritè iucundeque, apud Iapones præcipuè talium rerum ignaros, diserebat, vt vulgo dictarent, Xauerio comite totam Iaponiam sine vlllo laboris sensu posse peragrari. adeò eius comitas pro vehiculo comitibus erat, vt eos sibi Deoque obnoxios faceret. Cæterum hanc comitatem moderabatur par grauitas, vt in summa consue-

sicut iucunditate omnia tum dicta,
 tum facta, redolerent sanctitatem. Cuius
 quidem tanta erat apud omnes opinio,
 ut quamquam vulgo cum flagitiosissi-
 mis hominibus per familiariter versare-
 tur, nihil tamen turpissimorum hominum
 consuetudo Xaverij pollueret nomen,
 constanti sanctimoniam famam suspicione
 hominum non solum sermones arcere.
 Quin etiam fuit hoc Francisci proprium,
 ut familiaritas eius non minueret reue-
 rentiam, sed augetet eius sanctitatem,
 quasi gemmam, usu & tractatione ma-
 gis ac magis nitere diceret. Consaluus
 Fernandes, nauicularius nobilis, Xaverij
 per familiaris fuit. Huius ille naui saepe
 vectus, saepe Goæ hospitio usus, utrobi-
 que cum eo familiarissimè versatus. Cæ-
 terum erat in Cōsaluo Xaverij reueren-
 tia tanta, ut quoties ille ad se domum ac-
 cederet, venerabundus cum tota familia
 occurreret, cunctiq; prostratis humi cor-
 poribus eum exciperent: nec verò is, quam-
 uis saepe à Francisco rogatus, ne id faceret,
 morem ei gerere poterat: adeo Sancti
 viri veneratio eius animum occuparat.
 Iacobus quoque Pereria, quo nemo Xa-
 uerij amiciores referebat, se coram illo nun-
 quam sustinuisse, ut capite operto esset,
 quavis ipso rogitante. Enimvero quoties

cum eo loqueretur, tanta se religione perfundi solitum, ut Deum in illo intueri sibi videretur. Nec Francisco, si quando res posceret, grauitatis aculeus, seueritas defuit. Rem vno aut altero exemplo notabimus. Matrona quædam honesta piæque Francisco, quoties is adesset, de peccatis confiteri consuevit. Hanc (ut ipsa met religioso viro deinde narrauit) quod bellum hominem, sciteque & eleganter ornatum, esset intuita, grauitè Xauerius inculcavit, increpans, Tunc hominem suspexisti? merita es ut te Deus despiciat. Quæ vox ad eò castum piùmque perculit pectus, ut illa nunquam deinde in omni vita aspicere os viri cuiusquam sustinerit. Acerrimus vindex præcipuè contumaciæ fuit. In Comorino promontorio cum cognouisset idolū à neophyto quodam esse consecratum; enimuero tantifacineris indignitate commotus, protinus sacrilegis tectis iniici iussit ignem; ut poenæ magnitudo cæteros à tam nefario abstereret scelere. Multis honestis viris supplicij grauitatem deprecantibus, hoc solummodo permisit, ut rem familiarem domo liceret efferre: domum ipsam, sacrilegij receptaculum, omnino incendio absumi voluit.